

Pestprotocol Basisschool An d'r put. 2025-2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	blz 2
Inleiding.....	blz 3
Waarom een pestprotocol.....	blz 4
Wat is pesten?.....	blz 5
Verschil tussen plagen en pesten.....	blz 6
Pedagogisch beleid t.a.v. pesten.....	blz 7
Hoe werkt Hiro?.....	blz 8
Wat doen wij om pesten tegen te gaan?.....	blz 9
Verwachtingen om pesten tegen te gaan.....	blz 10
Begeleiding.....	blz 11
Literatuurlijst.....	blz 12

Inleiding

Op basisschool An d'r Put willen wij onze leerlingen een veilige leeromgeving bieden.

Als pesten zich voordoet, heeft dit invloed op het functioneren van het kind.

Zowel het slachtoffer, diegene die pest en andere leerlingen kunnen hier last van hebben.

Om pestgedrag aan te pakken is een gezamenlijke aanpak belangrijk, waarbij inzet van alle betrokkenen van belang is: school, leerkrachten, leerlingen en ouders.

Waarom een pestprotocol?

Het doel van een pestprotocol is een veilige omgeving bieden voor leerlingen door middel van bepaalde regels en afspraken.

Hier kunnen zowel kinderen als volwassen mee aan de slag. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Het is sinds 2015 verplicht om een pestprotocol te hanteren. Hier kun je duidelijkheid vinden over hoe onze school pestgedrag signaleert, voorkomt en aanpakt.

Wij werken vanuit Hiro aan een veilige omgeving waarin kinderen kunnen uitproberen en fouten mogen maken. Er komen thema's aan bod zoals sociale media, pesten en conflicthantering aan bod.

De waardes vanuit Hiro komen naar voren in elke klas, zie je terug in de school en op de speelplaats. Er wordt door de hele school, vanaf groep 1 tot en met groep 8, eenzelfde "taal " gesproken.

Pesten en conflicthantering is een regelmatig terugkerend onderwerp binnen ons team.

We hanteren het driehoeks gesprek waarbij iedere partij gehoord wordt.

Met dit pestprotocol willen we werken naar een positieve en effectieve bijdragen om het pesten aan te pakken.

Hiermee leggen we een stevige basis voor de toekomst van onze kinderen.

Wat is Pesten?

Pesten

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Pesten is niet alleen iemand slaan of schoppen (lichamelijk geweld), maar ook iemand geestelijk pijn doen (psychisch geweld). Voorbeelden; bedreigingen, beledigen of doodzwijgen, kan iemand wanhopig en gefrustreerd maken. Je wordt onzeker en hebt minder vertrouwen in jezelf en het wordt moeilijker om anderen te vertrouwen. Dit nare gevoel werkt vaak nog langer door ook als het pesten gestopt is.

Sommige gepeste leerlingen willen of durven dit aan niemand te vertellen. Maar als anderen het niet weten, kunnen ze je ook niet helpen. Daarom is het zo belangrijk dat je er toch altijd met iemand over praat. Dit kan een ouder, leerkracht, familielid of de pestcoördinator (Ineke Reichrath) zijn. Er is altijd iemand die naar je luistert en je wilt helpen! Als je niks doet, zal het pesten niet stoppen, dus laat jezelf horen.

De meest voorkomende vormen van pestgedrag zijn:

- ❖ Verbaal pesten: uitschelden, belachelijk maken, uitlachen, bedreigen: iemand tot iets dwingen, chanteren of intimideren.
- ❖ Fysiek pesten: spugen, schoppen, slaan of knijpen.
- ❖ Materieel pesten: spullen kapot maken, afpakken of verstoppen.
- ❖ Relationeel pesten: iemand buitensluiten, over iemand roddelen of geruchten verspreiden.
- ❖ Digitaal pesten = cyberpesten: belastend materiaal (foto's, filmpjes, roddels) via het internet of sociale media verspreiden, iemand via sociale media lastigvallen.

Cyberpesten

Het Cyberbullying Research Center definieert cyberpesten als “opzettelijke en herhaaldelijke schade die wordt toegebracht door het gebruik van computers, mobiele telefoons en andere elektronische apparaten.” Deze interacties resulteren vaak in vernedering voor het slachtoffer. Ze zijn opzettelijk en meedogenloos. Slachtoffers hebben het gevoel dat ze nergens veilig zijn voor een cyberpester. (*Cyberpesten: wat is het en wat doe je eraan?* 2022)

Digitaal pesten gebeurt vaak:

- Op sociale mediasites
- Via sms-berichten/ WhatsApp
- Op online messaging-apps
- In forums en chatrooms
- Via e-mail
- Tijdens online gaming (denk aan Roblox)
- Tijdens video livestreams

Verschil tussen plagen en pesten

Plagen	Pesten
Het gebeurt af en toe	Het gebeurt vaak en lang
Iedereen is gelijk. Eerst plaagt de een dan plaagt de ander weer.	Een of meer kinderen spelen de baas
Het gaat heen en weer	Het gaat altijd een kant op met vaak hetzelfde slachtoffer.
Het is voor de lol	Het komt gemeen over.
Het is te stoppen door te zeggen dat je het niet meer leuk vindt.	Het is moeilijk of niet te stoppen.

Rollen bij pesten

Meestal zijn er bij pesten drie partijen, namelijk:

- ❖ Leerlingen die pesten: dit zijn vaak leerlingen die hun boosheid, woede, of eigen onzekerheid afreageren.
- ❖ De leerling die gepest wordt/ het slachtoffer.
- ❖ De meelopers:
  - 1) leerlingen die niets durven te zeggen, omdat ze bang zijn zelf slachtoffer te worden
  - 2) Leerlingen die deelnemen aan situaties waarin er gepest wordt.

Pedagogisch beleid t.a.v. pesten

Binnen onze school werken we vanuit verschillende hoeken aan een veilige omgeving van onze leerlingen. Zo starten we elk schooljaar met de gouden weken. Hier vormt samenhangigheid de kern. Ook wordt er gewerkt met een lesmethode genaamd 'Hiro'. Deze methode is gericht op de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van elke leerling. Verder werken we in de school rondom diversiteit en willen we dat elke leerling zich veilig genoeg voelt om zichzelf te kunnen zijn.

Gouden en zilveren weken

Een goed begin is het halve werk. Dit geldt zeker voor de groepsvorming aan het begin van het schooljaar en na de kerstvakantie. Het proces van groepsvorming begint na een vakantie weer helemaal opnieuw: de leerlingen verkennen elkaar, de leraar en de regels. Daarom is dit een belangrijke tijd om een goed pedagogisch klimaat in de klas te creëren. Daar heb je de rest van het jaar plezier van. Er vinden dagelijkse meerdere activiteiten plaats gericht op het vergroten van de samenhangigheid/groepsgevoel.

Tevens besteden we in september aandacht aan “**De week tegen pesten**”. Deze vindt elke jaar plaats in de vierde week van september. Vervolgens wordt de introductiefase van Hiro gestart en wordt gaandeweg de lessen de waardenposter per groep aangevuld. Deze hangt op een zichtbare plek in de klas.

Hiro

Binnen onze school werken wij met de methode “Hiro”. Hiro is een lesmethode gericht op de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Het is hun missie om op een speelse manier bij te dragen aan deze ontwikkeling. Hiro staat voor:

1. Het vormen van een veilig pedagogisch klimaat in de klas.
2. De 7 judowaarden (en karakters) vormen de basis.
Vertrouwen ‘op elkaar kunnen rekenen’ (de zwarte beer Kiko)
Samenwerken ‘elkaar altijd helpen’ (de makaak Aya)
Respect ‘alles en iedereen in hun waarde laten’ (de kraanvogel Jin)
Beheersing ‘in balans blijven’ (het konijn Yuki)
Weerbaarheid ‘sterk staan en volhouden’ (de waterschildpad Reiko)
Discipline ‘doen wat nodig is’ (de rode panda Sawa)
Plezier ‘lachen en veel lol maken’ (de akitohond Hiro)
3. Bewegend- en ervarend leren.
4. Een digitale lesmethode gecombineerd met fysieke, judo, lessen.
(Hiro burgerschap, 2018)

Hoe werkt Hiro aan kennis op gebied van identiteit

Gelijkheid en gelijkwaardigheid maken het mogelijk dat iedereen de vrijheid heeft

een eigen identiteit te ontwikkelen. Leerlingen leren tijdens de Hiro lessen dat mensen overeenkomsten met elkaar hebben, maar ook zeker van elkaar kunnen verschillen. In de ontmoeting met de ander ontwikkelen leerlingen inzicht in hun eigen identiteit en oefenen ze met verschillende rollen of identiteit posities. Leerlingen begrijpen enkele verschillende aspecten (gender, gezin, leeftijdsgenoten, levensbeschouwing etc.) waardoor hun identiteit mede gevormd is. Tijdens de lessen geven de leerlingen zichzelf een plek in de klas en de school of krijgen ze deze toegewezen. Er wordt daarbij geleerd om de eigen grenzen te herkennen, te benoemen en te bewaken. De reflectiemethoden, de waarden (zelf) Vertrouwen, Respect en Weerbaarheid dragen bij aan deze ontwikkeling. (Hiro burgerschap, 2018)

Hoe werkt Hiro aan kennis op het gebied van diversiteit?

Leerlingen leren over en ontmoeten tijdens de lessen mensen met andere achtergronden, mogelijkheden en oriëntaties dan hen wellicht vertrouwd zijn. Door middel van reflectie en de HIRO-lessen, leren de leerlingen woorden te geven aan wat de ander doet en wil. Het uitwisselen van overeenkomsten en verschillen met zichzelf en anderen zorgt ervoor dat het empathisch vermogen versterkt wordt. Gelijkwaardigheid en gelijke behandeling worden daarmee ook bevorderd. Het herkennen van grenzen (emotioneel en fysiek) en daar rekening mee te houden en hoe groepsgedrag het gedrag van de leerlingen kan verklaren is waar zij zich bewust van worden. De waarden Samenwerken, Respect, Weerbaarheid en de reflectiemethoden dragen bij aan de ontwikkeling op het gebied van diversiteit. (Hiro burgerschap, 2018)

Cyberpesten

De leerkracht kan de leerlingen specifiek nog ondersteunen in geval van cyberpesten door:

- Cyberpesten bespreekbaar maken in de klas.
- Voorbeeld van cyberpesten te verschaffen om zo een groot inlevingsvermogen te creëren bij de leerlingen.
- De leerlingen bewust maken van de impact.
- De leerlingen bewust maken wat de samenhang is tussen pesten en cyberpesten.
- Online gedragsregels opstellen;
- Vertellen wat strafbaar is.
- Vragen hoe het makkelijker wordt om negatieve online-ervaringen te melden bij jou.
- Afspraken maken over wat jij doet en ook niet gaat doen met de meldingen.

Wat doen wij om pesten tegen te gaan?

De Vijfsporenaanpak is een manier om in scholen waar kinderen samenkomen het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pesters, de ouders, de klas- of groepsgenoten en de school.

- **Spoor 1: Het gepeste kind steunen**
  - luisteren naar wat er gebeurd is.
  - het probleem van het kind serieus nemen.
  - met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
  - samen met het kind werken aan die oplossingen.
  - eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining).
  - zorgen voor vervolggesprekken.
- **Spoor 2: De pester steunen**
  - met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
  - het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren.
  - zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als pedagogisch medewerker (of leerkracht) daaraan gaat doen.
  - grenzen stellen en die consequent handhaven.
  - het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden.
  - zorgen voor vervolggesprekken.
- **Spoor 3: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen**
  - ouders die zich zorgen maken serieus nemen.
  - ouders informeren over peestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
  - met ouders overleggen over manieren om peestsituaties aan te pakken.
  - zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.
- **Spoor 4: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten**
  - met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin.
  - met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin.
  - samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.
- **Spoor 5: Als instelling de verantwoordelijkheid nemen**
  - de school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten.
  - Wanneer het pest gedrag dusdanig is er dat er beroep gedaan kan worden op het Movare beleid “toelating, time out, schorsing en verwijdering leerling” zal de school dit toepassen.
  - de school zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

Verwachtingen om pesten tegen te gaan.

Personeel

- Leerkrachten zijn op de hoogte van het pestprotocol en handelen hierna.
- De leerkrachten hebben kennis en inzicht in pestgedrag en zijn vaardig in het signaleren en aanpakken van pestgedrag.
- De leerkrachten hanteren in conflictsituaties het **driehoek gesprek**. Alle partijen worden gehoord en gezamenlijk komen we tot een oplossing.

Leerlingen

- Praat met elkaar over pesten.
- Lees verschillende boeken of kijk films over pesten.
- Accepteren dat iedereen anders is en juist daardoor uniek.
- Luister als de ander "stop, hou op." zegt.
- Lach niet om elkaar maar met elkaar.
- Als er iets is vertel het altijd aan de juf, meester, de overblijfouder en ook aan je ouders.
- Geef elkaar een compliment als jij vindt dat iemand iets goed doet.
- Probeer jezelf te verplaatsen in de ander die gepest wordt.
- Kom voor jezelf op.
- Pas het geleerde van Hiro toe.

Ouders

Wat kunt u als ouder doen als uw kind gepest wordt?

- Maak aan uw kind duidelijk dat het niet aan hem/haar ligt.
- Breng onze school altijd op de hoogte.
- Helpen en stimuleren om nieuwe vrienden te maken.
- Help een uitlaatklep te vinden zoals bijvoorbeeld een sport of hobby.

Wat kunt u als ouder doen als uw kind pestgedrag vertoont?

- Luister naar het kind.
- Straf kan leiden tot agressie naar het slachtoffer.
- Help uw kind een uitlaatklep te vinden zoals bijvoorbeeld een sport of een hobby.
- Pesten is onacceptabel. Maak duidelijk dat u het gedrag van uw kind afkeurt; niet uw kind zelf.
- Bespreek met uw kind hoe ze hun excuses kunnen aanbieden aan de gepeste leerling.
- Breng de school op de hoogte.

Begeleiding.

Elke situatie is anders en vraagt om een ander beleid. We proberen de situaties in eerste instanties in de klas op te lossen.

Mocht dit niet lukken kan de leerling ook naar de aangewezen pestcoördinator of vertrouwenspersoon toe.

Op onze school hebben we een pestcoördinator (Ineke Reichrath) en een vertrouwenspersoon (Bianca Jansen).

Het takenpakket van de coördinator houdt in:

- Het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten.
- Zorgt ervoor dat alle betrokken partijen kennis hebben over het pest- protocol.
- Zet het bespreken van het pest-protocol 1x per jaar op de agenda van de teamvergadering. Het doel hiervan is om samen vast te stellen of iedereen zich eraan houdt en of het nog steeds up-to-date is.
- Is het aanspreekpunt voor alles wat met pesten te maken heeft.

Pest coördinator: ineke.reichrath@movare.nl

Vertrouwenspersoon: biancajansen@movare.nl

Literatuurlijst

Cyberpesten: wat is het en wat doe je eraan? (2022, 31 augustus). VPNGids.nl.
<https://www.vpngids.nl/veilig-internet/kind-en-jeugd/cyberpesten/>

De Gouden Weken voor een goed begin van het schooljaar.
<https://www.leraar24.nl/70125/de-gouden-weken-voor-een-goed-begin-van-het-schooljaar/>

Hiro burgerschap. (2018). SLO. <https://files.elfsightcdn.com/8113913f-143d-40c7-bd70-8c9dc58839/13c35a10-e087-4366-a0a2-73716e5e9017/HiRO---Koppeling-HiRO---Burgerschap---final-12082022.pdf>

Schoolplan 2023-2027: Basisschool An d'r Put Landgraaf. (2023, augustus).
Basisschool An d'r Put Home. <https://anderput.nl/wp-content/uploads/2023/07/Schoolplan-RKBS-An-dr-Put-2023-2027.pdf>

Sociaal sterke groep, prettig omgaan met elkaar.

Willem Mennen; effectieve conflicthantering.